

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal.
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vonat-
kozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Évesre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hónapra ———— 2
— Egyes szám ára 8 Dll.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodában.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 173. szám.

Csütörtök, július 30.

A községi jegyző.

— A jegyzői tanfolyam beszámolója. —

Nagybeeskerek, július 30.

(*) Aki végiglapozgatja valamelyik jegyzői tanfolyam, hivatalosan: községi közigazgatási tanfolyam értesítőjét, az meggyőződhet arról, hogy manapság micsoda tudást kell összegyűjteni a községi jegyzőnek.

A jegyzői oklevél alapja ma már legalább is valamely középiskolai érettségi. Enélkül senki a jegyzői tanfolyamra nem juthat. A tanfolyam azután folytatja a magasabb képesítést, amelyek révén nem valamely szakképzettséget, de univerzális tudást kell szerepztetniük.

A jegyzői tanfolyam tanulmányi anyagát vizsgálva, tudás nélkül mondhatni, hogy szinte szédítő, mennyi mindent kell tudnia az egyszerű falusi jegyzőnek. Közigazgatás, magánjog, közjog, büntetőjog, közigazgatás, pénzügy, belügy, katonaiügy, vallás- és közoktatásügy, anyakönyvvezetés stb. csoportosul egymás mellé több egyéb mellék tárggyal, mint amilyen például az orvosi és tűzoltói tanfolyam, a melyekből mind megfelelő, még pedig jól megfelelő képzettséget kell fölmutatni, mert a vizsgákon alaposan megrostálják a hallgatókat.

Bár soknak látszik ez a tananyag és tudásgyűjtemény, de ideális szempontból nem lehet kifogásolni. A nép között élő, a népet vezető jegyzőnek ezeket a dolgokat bizony tudni kell, mert a jegyzőnek mindent kell tudni. Ezt kívánja tőle a nép, de megkívánja tőle a gyakorlati élet is. Eltekintve attól, hogy a városoktól, tanácsadó szakemberektől távol eső falvakban a népnek szüksége van valakire, akihez közvetlenül, bármikor gyorsan fordulhas-

son tanácsért, nem ritkán segítségért, — a községi jegyző tartja kezében az állami gépezet minden nagy és apró csavarát, amelynek helyes kezelése nélkül a legnagyobb zavarok állhatnak be.

A lelkiismeretes, kötelességtudó községi jegyző ilyenformán a községekben ugyszólván maga az állami gondviselés, akinek pihenés nélkül, állandóan a nép életerén kell tartania a kezét s mindenkor mindenben a nép, a köz szolgálatára kell állani.

Az a rengeteg sok teher tehát, amelyet úgy az élet, mint az állam a jegyző vállaira rak, önkéntelenül is tisztelget kell hogy támaszszon a jegyzői kar iránt s az a gáncs, amivel sokan nagy előszeretettel illetik a jegyzőt, legtöbbször csak tudatlanságból, gonosz indulatból ered.

Még ha fordulnak is elő hibák a jegyző működésében, akkor is bizonyos szeretettel kell feléje fordulni, mert abban a rengeteg teherben hiba nélkül gyalog embernek megállani, szinte a lehetetlenséggel határos. És ennek dacára a jegyzői kar működésében nem fordul elő több hiba, mint más sokkal könnyebb, kényelmesebb, kevesebb tudást igénylő hivatásoknál.

Az előforduló esetleges hibákért is elsősorban nem a jegyző a vétkes, hanem vétkes az állam, mely emberfeletti terhet rak embervállra s a mellett úgy dotálja, ami semmiképpen nincs arányban a jegyzőre rótt munkateherrel.

Az államnak tehát első sorban meg kell könnyíteni a jegyző munkatérét s le kell venni vállairól a sok ügy közül azt a többi sok ügyet, amelyet nem kell okvetlenül a jegyzőnek végeznie. Ez egyformán érdeke a népnek és az államnak és bizonyos, hogy sokkal kevesebb lesz a panasz

az emberi tehetség végeességéből eredő rendszerint kisebb hibák miatt is.

Az a helyzet, amelyben ma vannak a jegyzők, csak bámullattal tölthet el minden józanul és komolyan gondolkozó embert a jegyzői kar iránt, hogy az emberfölötti munkát is tulnyomó részben, legtöbbször kitünően, de mindenkor becsületesen, derekasan elvégzik.

A nagybeeskereki községi közigazgatási tanfolyam értesítőjét Jankó Agoston alispán, a tanfolyam kitünő igazgatója szerkesztette. Az értesítőbe dr. Riesz Jakab, a tanfolyam előadója irt bevezető értekezést „A magyar öröklési jog fejlődésének vázlata” címen, amelyben a régi magyar öröklési jogot ismerteti igen világosan, a laikusnak is érthetően.

Az igazgatói jelentés a tanfolyam minden mozzanatára kiterjed. E szerint az előadói kar az elmúlt tanévben a következőképen alakult meg: Előadó- és igazgató-helyettes dr. Végh Lajos; a többi előadók: Bielek Antal, Láday Kálmán, dr. Riesz Jakab, Strosz Béla, Szilágyi Albert, dr. Vinczevidy Ernő és Zsross Mihály.

A tanfolyamra jelentkezett összesen 73 hallgató, ebből felvettek 67-et, 6 elutasított. A felvett 67 hallgató közül az I. félévi vizsgálatra jelentkezett 60. Ezek közül a vizsgát letette kitüntetéssel 5, egyhangulag 30, szótöbbséggel 16, részleges pótvizsgára utasított 8, teljes ismétlésre 1.

A II. félév hallgatására 58 becsátott, ezek közül a II. félévi vizsgálatra jelentkezett 57 és pedig 54 eredménnyel, ellenben 3 a vizsgálat részleges ismétlésére utasított, 1 vizsgálatlan maradt.

A hallgatók vallás szerint a következőképen oszlottak meg: róm. kath. 38, gör. kel. 6, reform. 8, ág. ev. 3 és izr. 3. Anyanyelv szerint: magyar 35, német 17, szerb 3, román 2 és tót 1.

Törvényhatóság szerint a következően csoportosult a hallgatók: Barsmegye 1, Bácsbodrogmegye 5, Békésmegye 2, Biharmegye 1, Csongrádmegye 3, Fejérmegye 1, Gömörmegye 1, Hontmegye 2, Jászkunszolnokmegye 1, Komárom megye 1, Krassószörénymegye 2, Nagyküküllő-

A „TORONTÁL” tárcája.

Esetek a deputációzásokról.

(A „Torontál” eredeti tárcája)

Közl.: **Menczer Lipót.**

VI. Deputáció, amelyik nem jött létre.

Bármilyen fölöslegesnek találom is annak hangoztatását, hogy közérdekű felszólalásaimban, az általam annak tartott tárgyi igazság vezet, de fokozottabb mértékben melegebb érdeklődéssel kell javaslataimmal a közönség elé lépnem akkor, amikor szegény súlyedő városunk érdekes látom veszélyeztetve.

Az országos dolgoknak szellőztetése, azok érdekében való sorompóalépés maradjon még továbbra is az ok kezében, kik magukban az ehhez való isteni szikrát és hivatottságot fölfedezték és akiknek a választók akarata megbízást és hatalmat adott. Ezentul foglalkozzanak azokkal a pennának ebből megélő emberei, mert ezek az esetleges lecsépltetés ellen is jobban tudnak védekezni, de javarészt azt annyira meg is szokták, hogy nem sokat törődnek vele, — tehát azok, kik, ha kedvük tartja vagy arra kényszerülnek, ütnek és üttetnek.

Mi szegény és szerény községi polgárok foglalkozunk csak mentől többet a mi városunk ügyeivel és ha az mindenkor szenvedély és mellettkérdés nélkül történik, ennek még nevelő hatása is lesz, úgy, hogy a vármegyeház és a törvényhozás részére ilyen iskolából is kerülhetnek ki fokozatosan előrelépő emberek.

Hiszen a politikai jogosultság mellőzhetetlen kiterjesztése, legyen az akár az igazi hamisítatlan általános, községenként és titkosan gyakorlandó választói jog, vagy pedig ennek ezt valamiképen megközelítő többé-kevésbé sikerült válfaja, mindenestre az eddig joggal nem bírt osztályokból is fogja majd részben választottjait szedni.

Igy tehát a közélet iskolázottságát, első sorban is a valódi autonómia legfontosabb, mert alapvető fokán, a községi életben kell megszerezni.

Még azok is, kik közigazgatásunkat az államostásra megérettnek tartják, a községi igazgatást tisztán autonómice és a községi tisztségek választás utján való betöltésével kezelendőknek ítélik. De, hogy ez egészségesen működő, a község szellemi és anyagi javait megőrizni képes legyen, a képviselőt, sőt az összes lakók meleg érdeklődése és hanyagságot nem ösmerő munkássága szükséges. Így tehát az, ki adott alkalommal, élő szóval, tettel, ha szükségét látja, a sajtó utján is szóvá teszi községük ügyeit, azokra vonatkozólag javaslatot tesz, ezt téve személyben senkit sem sért, igényt tarthat arra, hogy a nézeteivel szembehelyezkedők őt magát békében hagyják.

Ilyenforma dologgal lépett e sorok írója akkor a tisztelt városi közönség elé, amikor a „Torontál” f. e. május 20. és 21-én megjelent számaiban a Katince nevű kincstári uradalmi föld ügyében, városunkat fenyegető veszélyre figyelmeztetett. Ezen figyelmeztetés vége abban csucosodott ki, hogy egy rendkívüli városi közgyűlés a földmivelési miniszterhez menesszen olyan megbízású küldöttséget, hogy először is kérje ezen földterületre tervezett, vagy kért telepítés elejtését, másodsorban ezen földnek a város részére, parcellázás céljából örökáron való eladását és végül ugyancsak a városnak egészben oly megszorítással való bérbeadását, hogy ezt kisebb, 4—5 holdas részletekben csakis idevaló, saját földdel nem bíró földmivelőknak adhassa al bérbe.

Az 56 aláíró által kért rendkívüli közgyűlés meg is lett tartva. — Abban a polgármester bőségesen elő is adta, hogy ezen ügybe tudja Isten hányszor járt a miniszteriumban, — az az előadó ezt, amaz meg mást, de örvendetesen biztatott egyik sem mondott. Nyomban reá országgyűlési képviselőnk is előadta, hogy ő is hányszor járt ugyancsak a Katince ügyében a miniszteriumnál, sőt, hogy éppen előtte való napon is, a helybeli szerbek által választott 3 tagu küldöttséget vezetett a földmivelési miniszter elé.

Mindkét vezető és sűrűn közbenjáró ur

kimerítő jelentése oda konkludált, hogy ők a Katince ügyét évek óta tevékeny figyelemmel kísérték, ezen ügyben eljárak, és hogy a végleges olyan döntés, amelyen már deputálással ugysem lehetne változtatni, a legközelebbi napokban a földmivelésügyi miniszterium részéről meg fog történni.

Ennek dacára, a talán nem is 56 jelenlévő képviselőtestületi tagu gyűlés egy a földmivelési miniszterhez küldendő deputáció mellett határozott. Ezen küldöttség vezetésére és a kérelem előadására dr. Várady Imre országgyűlési képviselőnk és dr. Perisics Zoltán polgármesterünk lett fölkérve. Mindkét ur nagy készséggel fogadta el a megbízatást.

Mint hogy azonban a küldöttségbe negyvenen nem jelentkeztek, az egészen abban maradt.

Ez egészen természetes dolog is, mert ha a vezérek egy erre külön verbuválódó csapatall ütközetbe menni nem akarnak, akkor nem is verbuválnak. Ha pedig a város közönsége, a melynek tulnyomó része egy eminenter földmivelési érdekű dologgal és egy tetemes városi adó-alanyval nem sokat törődik, akkor az, ki mindkét érdekléssel nagyon is akart törődni, ebbe bele nyugodhatik, azt mondván „dixi et salvavi animam meam.” Ha pedig mindezekon fölül a közönség a földmivelésügyi miniszteriumnak olyan elhatározásába, mint amilyent az összes helybeli lapok közölték és azok egy része üdvösnök is jelezte, belenyugszik, amint hogy bele is kell nyugodnia, akkor csak azon lehet örülni, hogy a deputálás elmaradt. Hiszen már a városra kedvezőbb ennek érdekeit csak ideig-óráig is és így sem egészen kielégítő, már megmásíthatatlanul készen elfeküdt eredményét küldöttségileg eljárni nem lett volna érdemes.

Akik pedig az elért és közhírré vált eredményt, mint saját kifejtett fáradságos munkásságuk beváló és jutalmazó örömét ünneplik, ám legyenek boldogok és megelégedettek, mert ez utóbbinál egyebet ők sem tehetnek.

(Befejező közlemény.)

v.	Sz.-v.
03	4701
III.	I—III
—	715
—	406
—	308
—	248
—	248
5	1232
1	1228
23	1220
21	1219
3	1211
8	1206
01	1157
3	1149
2	1138
4	1130
2	1110
01	1059
0	1057
7	1044
2	1029
6	1013
5	1001
3	949
v.	4711
I—III.	712
10	1087
09	—
38	926
29	916
19	915
59	842
41	754
27	736
03	708
59	636
—	125
v.	4811
7	I—III
II.	715
—	—
6	1031
3	1028
1	953

megye 1, Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye 4, Pozsony-megye 2, Szabolcsmegye 1, Temesmegye 15, Torontálmegye 10, Trencsénmegye 1, Turoc-megye 2, Ungmegye 2, Zólyommegye 1.

A hallgatók életkorát tekintve volt: 20 éven aluli 1, 20-24 éves 35 és 24 éven felüli 22. Előképzettségüket tekintve: gimnáziumi érettséggel volt 32, reáliskolai érettséggel 4, felső kereskedelmi iskolai érettséggel 15, középiskolai 8 osztályossal 7.

A tanfolyammal kapcsolatban tartottak különféle gyakorlati hasznú előadások. Volt egy 7 napos tüzoltó-szaktanfolyam, melynek szép eredményéről a hallgatóság a vizsgálaton tett tanúságot. Ezenkívül a budapesti önkéntes mentő-egyesület kiküldöttje az első segélyről tartott gyakorlati előadást és végül dr. Nónay Pál főorvos az egészségügyi tudnivalókról tartott tanfolyamot.

A szegényebb sorsú tanfolyamhallgatók igen figyelemreméltó segélyezésben részesültek. Egyrészt hivatalba helyeztetek el, másrészt a tápintézetben kedvezményes, esetleg ingyenes ellátásban részesültek. Az értesítő közli még a hallgatók névjegyzékét, a tápintézet házirendjét, a leltárt és a fölvételre vonatkozó tudnivalókat.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Augustus 10. Közigazg. bizottság ülése.

Petőfi.

Ötvenkilencedik évfordulója annak, hogy a magyar költészet egyik legragyogóbb csillaga — mely káprázatos fényével a lelkesedés lángját csaolta ki egy ország szívéből — lehullott a nemzet egérő a vértengerbe, a szabadságért ontott vérnek tengerébe. Lehullott, de emlékezetének, varázsos költészetének fénye nem aludt ki, áttör hatalmas erejével időn és enyészeten a magyar szívbe, amíg csak egy magyar él.

Most ötvenkilenc esztendeje, hogy a segesvári sikon élet-halálharcot küzdött a maroknyi magyarság a nemzeti szabadságnak letiprására küldött orosz zsoldos hadaknak tengerével. Itt a szabadságért való küzdelem tüze csillámlott fel a szemekben, ez forralta, hevítette harca a szívek vérére. Ott a zsoldosokat, hátuknak szegezett ágyukkal kényszerítették rohamra, a szabadságát a kétségbeesés erejével védelmező magyarra. Akármennyi volt is a bátorság a magyar, a székely szívében, akármilyen acélos volt a magyar kard izma, a csata kimenetele nem lehetett kétes. Ötven muszka jutott egy magyarra s ha ennek felét is levágta a magyar kard, elsöpörte a magyar pusharopogás, az ágyudőrej, mégis veszteti tette azt a győzelmet ellenének. Oroszok ezreinek holtteste fődte a csatatér s kiontó vérük megduzzasztotta, pirosra festette a segesvári völgy ülén zuhogva átfutó patakot.

Most ötvenkilenc esztendeje Segesvárnál mégis a legnagyobbat vesztette a magyar. Kozák kard-esapások sulya alatt itt lehelte ki lelkét nemzeti költészetünknek fénye, dicsősége, a magyar Tyrtus: Petőfi Sándor. Kard nélkül állt, hajadon fővel s a fegyvertelen hőst nem állotta mégis megölni a gyáva orosz s így beteljesedett a költő sejtelmes óhajta:

„Ott essem el én
A harc mezején,
Ott folyjon ki itjui vér a szívemből.”

És kifolyt ez a vér, a legnemesebb, mely valaha magyar ereken keringett, a haldoklót pedig belelőkték egy közös sírgödörbe, mely maiglan ismeretlen s ötvenkilenc esztendő folyamán pora elvegyült vitéz szabadságharcos társai poraival.

De talán nem is a gyász napja ez az évforduló, hanem a megdicsőülésé. Hiszen halál, dicsőségesebb nem juthat halandó embernek, mint ami jutott Petőfi Sándornak. Harangszava volt az ágyudőrej, siratója a beborult égboltozat, mely kiderült alkonyattájban, midőn megdicsőült lelke szállt-szállt fel a mennyei Parnasszusra, az istenek közé. Mert Petőfi nem halt meg, mikor elföldelte a kozák; lelke, szelleme feltámadt s örökké él, halhatatlanul, itt közöttünk, amíg csak a szabadságért dobognak emberi szívek ezen a világon.

Az ország éreszobrokat emelt emlékezetének. Sirját keressük félszázad óta, hogy a férfiak a szabadság, Magyarország leányai a szerelem édes szavú dalosának hamvai fölé rakják le a kegyelet virágait. De nem találjuk és talán jól is van az így. Hiszen Petőfi sirja ez az egész ország, a sík Alföld, a hegyek, a völgyek s emlékjeli az égbenyuló magyar ormoknak bércsei, melyeknek fölötté kibontja szárnyait a Turulmadár.

Most, halálának évfordulóján az ő emlékezetére fellobognak a kegyelet lángjai. Zarándokok mennek el a helyre, melynek rögét vére megöntözte. Nem avatták szentté s mégis szentté lett, akinek a vértanuhalált halt megváltók glóriája jutott osztályrészül.

Mi, akik ötvenkilenc esztendő távolából tekintünk vissza reá, mindjobban látjuk magasabbra nőni alakját, mert nem szült azóta magyar anya gyermeket, aki lelkének szárnyalásával utól tudta volna érni őt. Dicsősége örök, emlékezte legyen áldott. A magyar ifjak, az egymásra következő nemzedék az ő dalaiából tanulja meg, mi a szabadság. A magyar hölgyek, leányok szedjék össze a kerteknek, mezőknek virágait s ha sirjára nem vihetik, vigyék el éreszobrúra oda a segesvári völgybe és a zugó Duna partjára, ahol fölemelve jobb kezét Petőfi, esendes éjszakákon most is szavalja lelkesítő hangon a szabadságért elvérzett hősök köréje sereglett lelkeinek:

— Talpra magyar!

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter kinevezte Palásti István zombóyai állami polgári iskolai helyettes tanítót az újszentannai állami polgári iskolához. Milán Flóris nagyszentmiklósi állami polgári iskolai helyettes tanítót pedig a nagyszentmiklósi állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítókká.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A temesvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Stasik Ferenc ügyvéd Temesvár, dr. Korsós Lajos ügyvéd Alibunár székhellyel az ügyvédek lajstromába folytatólag fölvettek.

— **Ünnepelt jegyző.** Szép és lélekemelő ünnepély folyt le e hó 25-én Ernesztházán. Akkor ünnepelte ugyanis 25 éves jegyzői jubileumát a község köztisztelőiben álló jegyzője, Czappán István. Az ünnepség annál jelentősebb, mert ugyszólván rögtönzött volt, amennyiben a lakosság csak estefelé tudta meg, hogy mi a nap nevezetessége. Az ünnepi programot azonban hamarosan össze állították s a község képviselő-testülete s a jubiláns tisztelői nagy tarack-durrogások közben vig zenezőval és fáklyákkal felvonultak a jegyző lakása elé, ahol Kaip Péter községi bíró és Endress Jakab plébános meleg szívből jövő hangon mondott beszédben ünnepelték a jubiléumát. Végül társasvacsora volt, amelyen szintén számos pohárköszöntőt mondtak a jubilánsra, aki meghatott hangon köszönte meg az ovációkat, amelyben részesítették.

— **A főszolgabírák utiatalánya.** A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének utiatalány-bizottsága a napokban ülést tartott, melyen egy határozott, hogy a folyó évre az utiatalányok emelésére a folyó évi költségvetésbe felvett 186.000 koronára nézve azt fogja javasolni a belügyminiszternek, hogy ezen összeg egységes kules szerint osztassék szét. A jövőre nézve azonban a bizottság Ivánka Pál főszolgabírónak indítványát téve magáévá, arra kéri a belügyminisztert, hogy az utiatalányokat a valódi szükségletnek megfelelőleg állapítsa meg. A főszolgabírák utiatalányai e határozat folytán tehát visszamenőleg 1908. január elsejétől fogva körülbelül ezernégy száz koronára fognak országosan emeltetni.

— **A nagybecskereki szlőjd-tanfolyam.** Szombaton, augusztus hó 1-én nyílik meg Nagybecskereken a szlőjd-tanfolyam, amely iránt tanítói körökben nagy az érdeklődés. A tanfolyamot, amint már említettük, a központi áll. elemi iskola földszinti termeiben fogják megtartani Simkó Pál műegyetemi segédtanár vezetésével, aki tegnap este már meg is érkezett Nagybecskerekre.

— **A tüzoltó-tanfolyam vizsgája.** A nagybecskereki tüzoltó-tanfolyam látogatói holnap tartják meg záróvizsgájukat. A vizsga Szabó Gyula központi előadó vezetésével holnap d. u. 4 órakor lesz a vármegyeház udvarán.

— **A megyei tisztviselők hitelintézete.** A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének hitelintézete augusztus hó 1-én megkezdte működését. Hadik János gróf belügyi államtitkár, aki csak e hét elején kapta kézhez a pénzügyminiszteriumból az országos egyesületnek e tárgyban kötött és a kormányhatóságához felterjesztett szerződéseit, az utóbbiakat alapos megvizsgálás után jóváhagyta és egyben intézkedett, hogy a költségvetésben megszavazott 1.000.000 korona az egyesület javára a budapesti Központi Kereskedelmi és Iparbank pénztárába kifizetessék. A szerződés jóváhagyása alapján most már ezen a héten kezdetét veszi az előkészített kölcsönök folyósítása. A bíráló-bizottságot — miután Fazekas elnök távol van — a bizottság legidősebb tagja: Szücs Jenő alispán táviratilag fogja összehívni ülésre és az összes előjegyzett kölcsönök meg ezen a héten megszavaztatnak és részben meg folyósítatnak is. Az egyesület azon tagjai, kik kölcsönre igényt tartanak, ebbeli igényüket az országos egyesület titkári hivatalának egyszerű levélben bejelentetik. A bejelentés alapján az egyesület megküldeti az illetőknek a kölcsönkérvény formális benyújtásához szükséges űrlapokat, melyek a kölcsön feltételeire vonatkozó összes pontokra nézve is tartalmazzanak tájékoztatást. Az országos egyesület — mint a titkári hivatal közli — csak 3 millió korona erejéig nyújt kölcsönöket és hogy ezen összeg erejéig a jelentkezés sorrendjében veszi figyelembe a kölcsönkérvényeket.

— **Válság a nagybecskereki tüzoltótestületben.** A nagybecskereki tüzoltóság körében már régebbi időtől fogva bizonyos elégtelenség, pártoskodás volt észlelhető, aminek következtében sok kipróbált, derek tüzoltónk kilépett az egyesületből. Ez sajnálatos dolog, amelynek magyarázatát abban kell keresni, hogy a tüzoltóparancsnok nem tudta módját ejteni annak, hogy az apróbb intrikáknak, torzalkodásoknak elejét vegye. A legteljesebb elismeréssel kell adózni Kühn János parancsnoknak a gyakorlati téren eddig kifejtett működéséért, a melylyel 30 évig szolgált a tüzoltóság ügyét, tagadhatalian azonban az is, hogy a gyakorlati téren tul bizony sokszor nem ugy cselekedett, mint ahogy kellett volna. Az erélyességre, az ő állásánál kétségtelenül szükség van, de tudni kell azt is, hol s mikor alkalmazandó. Kühn János testestől-lelkestől jó tüzoltó volt ugyan, de hirtelen természetével gyakran elégtelenedett, míg tegnap egy elhirtelenkedett dolog miatt leköszönt állásáról. Az eset ugy történt, hogy a polgármester megengedte a nagybecskereki tüzoltótanfolyam hallgatóinak, akik között négy becskereki tüzoltó is van, hogy a tüzoltói szertárt meglátogassák. Ezt tudatta Kühn János parancsnokkal is, aki tudomásul vette. A tanfolyam hallgatói tegnap délután elmentek a tüzoltó őrtanyára s Szabó Gyula, a tanfolyam vezetője hivatkozva a polgármester által adott engedélyre, udvariasan fölkérte Kühn parancsnokot, engedné meg, hogy a tüzoltói szertárat a hallgatók megtekintsék, s hogy ő megmagyarázza nekik azok kezelését. Kühn erre pusztán szeszélyességből meglehetősen goromba hangon kijelentette, hogy nem hajlandó ezt a kérést teljesíteni. Ilyen fogadtatásra a tanfolyam hallgatói éppenséggel nem voltak elkészülve s nem akarván botrányt csinálni a dologból, elmentek. A dologról értesült a polgármester, aki kérdőre vonta Kühn parancsnokot, hogy miért nem engedte meg a szertár megtekintését, amikor ezzel a közügynek tett volna szolgálatot s azonkívül a mi tüzoltóink közül is többen részt vesznek a tanfolyamon, akik egyenesen megkérték Szabó előadót, hogy magyarázza meg nekik a szerek kezelését. Kühn erre minden további magyarázat helyett kereken kijelentette, hogy lemond a parancsnoki állásról. Dr. Perisics Zoltán polgármester a lemondást tudomásul vette és el is fogadta s mint a tüzoltótestület elnöke nyomban megbizta Klaszki Domokost, hogy egyelőre vegye át ő a parancsnokságot, míg ezt a tisztséget annak rendje és módja szerint betöltik. Ugyancsak intézkedett még a polgármester arról is, hogy a tüzoltótestület választmánya ma

MIT IGYUNK?

287b—15.110) hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványviz** erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölül-mul **házánk természetes szénsavas-vizek királya:**

égést rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomor-bajosoknak.**

ÁGNES -Forrás.

Millenniumi nagyéremmel kitüntetve, Kitünő asztali, bor- és gyógyvíz, a **gyomor-**

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

délután 5 órára, délután 6 órára pedig rendkívüli közgyűlés hívassék össze, amelyen tárgyalni fogják az ügyet s a szükséges intézkedéseket is meg fogják tenni. Mint értesülünk, a parancsnoki állásra Strosz Béla városi főjegyző, a megyei szövetség titkára, az alparancsnoki állásra pedig Krzempelka Jenő van kizemelve.

— **A szerb trónörökös Buziáson.** A fővárosi lapok azt írták, hogy György, a Szerbia vidám és temperamentumos trónvárományosa, akinek kalandjairól gyakran jelentek meg színes híradások, Buziáson nyaral, még pedig a legszigorubb polgári keretek között. A herceg, aki meglehetősen jól beszél magyarul, élénken részt vesz a fürdőközönség szórakozásaiban, udvarol, bosztonozik, kirándul és a leányos mamák szemében nincs más hibája, minthogy — trónörökös a herceg.

... Így szólnak a nyári hírek. A valóság azonban más. A fürdőigazgatóság jelentése szerint idők ugyan egy „királyfi” Buziásfürdőn, de ez nem a szerb trón ezidőszerinti várományosa, György herceg, hanem — Krisztics Iván, néhai Milán királynak törvénytelen fia. Ilyenformán a leányos mamák előtt semmi hibája sincs.

— **Hatásos védőbeszéd.** Egy fiatal ügyvéd a törvényszéken belemelődik védőbeszédébe és nagy tüzzel szónokolt:

— Kérem, tekintetes törvényszék, a vádhatóság azt állítja, hogy védtém a panaszos hölgytől, ki a piacról jött, ötven koronát lopott el. Ötven koronát? Ugyan, tekintetes törvényszék, van-e olyan becskeréki hölgy, kitől a bevásárlás után, még annyit el lehet emelni?

A nős birák összenéztek és visszavonultak az ítélet-hozatalra és a vádlottat azonnal szabadlábra helyezték.

— **Nagy tűz Rudolfsnagon.** Nagy tűz pusztított az éjjel a szomszédos Rudolfsnag községben. Baron János ottani gazdálkodónak a külső szérűskertben felhordott gabonája ugyanis az éjjel kigyuladt s rövid idő alatt 16 holdnyi buzatermes, valamint a cséplőgarnitúra is a lángok martaléka lett. A kár körülbelül 16—18 ezer koronára tehető és sem a termés, sem a cséplőgép nem volt biztosítva. A tűz keletkezésének okát eddig még nem sikerült egész határozottan megállapítani, de a körülmények arra vallanak, hogy a tűz csakis gyújtogatásból eredt.

— **Lefejezte a vonat.** Rémes vasuti baleset történt tegnapelőtt Konop állomás közelében. A 675-ik számú tehervonat tegnapelőtt délután két és fél óraker ugyanis halálragázta Pogány Tivadar váltóort. Pogány a Milova és Konop közötti 29-ik számú pályára öre volt és épen a pályatest tisztításával foglalkozott, amidőn a szerencsétlenség érte. A tehervonat a rendes időben indult el Konopról és a vonatvezető megszokta azt, hogy Pogány, ki szorgalmas és pontos ember hírében állott, a pályatesten lássa dolgozni. Mikor a mozdony közelébe ért, többször jelt adott, végre fékezni is kezdett, de hiába. A mozdony nekirentott a szerencsétlen embernek és a fejét teljesen levágta. Pogány nyomban meghalt. Józan, szorgalmas embernek ismerték és 18 évi szolgálat alatt semmiféle mulasztást sem követett el. A szerencsétlenség okát nem is sejtik. Feleséget és három gyermeket hagyott hátra.

— **Tűz.** Nagykikindán tegnapelőtt este 10 óraker özv. Pleskó Krisztina II. negyedbeli háza kigyuladt s a ház teteje elégett. A kár biztosítás révén megtérül.

— **Rejtélyes lövés.** Frecót József, szabadfalui földbirtokos tizenöt éves Vilmos nevű fia tegnapelőtt délután Temesvárra ment, hogy ott egy barátját meglátogassa. Fel is kereste a Józsefvárosban lakó barátját, Reiter Sándor kereskedőnek a fiát. A két ifju az udvarban játszadozott, amidőn hirtelen eldőrdült egy lövés és a golyó Frecót Józsefet találta. Bal arcába hatolt a golyó és az orronban akadt meg. A sérülés szerencsére nem életveszélyes. Hogy ki lövöldözött az udvarban, azt nem lehetett még megállapítani. A megsérült fiut a városi közkórházban ápolják. A rendőrség ez ügyben szigorú vizsgálatot indított meg.

TÁVIRATOK

A patriárka-választás.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlóczi sűrűgönyzik, a szerb egyházi kongresszus hosszas vita után elhatározta, hogy a patriárka-választást szombatra napirendre tűzi.

Justh Gyula Budapesten.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma tornyai birtokáról Budapestre érkezett. Justh bement a képviselőházba és az eddig összegyűlt ügyek elintézésével foglalkozott. A képviselőház elnöke meglátogatta Kossuth Ferenc keres-

kedelmi minisztert is, holnap pedig ismét visszautazik birtokára.

A török-események.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sűrűgönyzik: Itteni mértékadó helyről a törökországi eseményekre nézve kijelentették, hogy Franciaországnak semmi más érdeke nincsen a keleti kérdésben, minthogy keleten nyugalom és rend uralkodjék.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sűrűgönyzik, az új-törökök még mindig nem viseltetnek bizalommal a szultán elhatározásának komoly végrehajtása iránt. Állítólag megállapodtak, ha a reakció megakadályozni akarná az új-török mozgalom sikereit, akkor fegyveres erővel Konstantinápolyba vonulnak.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint a macedóniai nemzetközi csendőrségbe a távozó Fabry kapitány helyébe torontál-szigeti Zsivkovic Eliás 46-ik gyalogezredbeli kapitányt rendelték ki.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sűrűgönyzik, tegnap ott minisztertanács volt, amelyen a függő ügyeken kívül az a jelentés foglalkoztatta a minisztertanácsot, amelyet Tittoni a keleti kérdéstről terjesztett elő. A török alkotmány helyreállítása lényegesen megváltoztatja Olaszország külpolitikájának irányát, amely azonban továbbra is párhuzamosan fog haladni a többi nagyhatalommal. Az olasz kormány elfogadja Ausztria-Magyarországnak amaz álláspontját, hogy a macedóniai reformokat el kell halasztani mindaddig, míg a török alkotmány nem funkcionál és a parlament össze nem ül. Olaszországra nézve most a legfontosabb kérdés, vajjon a macedóniai reformcsendőrség parancsnoka Robirant olasz tábornok megmaradjon-e állásában? E kérdésben Tittoni meg fog egyezni a nagyhatalmakkal, ha ugyan még eddig nem tette.

Portugáliából.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lisszabonból sűrűgönyik, hogy a portugál kamara elutasította Costa képviselőnek azt az indítványát, hogy Frankó volt miniszterelnök kabinetjének tagjai vád alá helyeztessenek.

Egy másik lisszaboni jelentés szerint a király ma folytatta csapatszemle útját, miközben mindenütt élénk ovációkban részesítették.

A cár nem megy Angliába.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentés szerint Grey államtitkár kijelentette, hogy Miklós orosz cár az idén nem megy Angliába.

A veszett macska.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Abaujszántótól jelentik, Boskó községben egy veszett macska megmárt két asszonyt. A megmártakat rögtön felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

A trieszti gyilkosság.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Triesztből jelentik, a Fabry Lussie meggyilkolásával vádolt Födram Gyula még mindig tagadja, hogy ő ölte volna meg a leányt. Födram azt mondja, hogy a gyilkosság idejében egy hétig nem is találkozott a leánnyal.

A freiburgi kivégzés után.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ismeretes, hogy Beier Grete kivégzése alkalmából nagy visszatetszést keltett az, hogy a szász király, dacára annak, hogy a leányt minden oldalról kegyelemre ajánlották, nem kegyelmezett meg Beier Gretének. Most Drezdából hivatalos jelentést közölnek, hogy a király azért nem kegyelmezett meg a vőlegénygyilkos leánynak, mert úgy a miniszterelnök, mint az igazságügyminiszter a kegyelmi kérvényt elutasítani javasolta.

Nagy hajószerecsétlenség.

Budapest, július 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Hongkongból jelentik, a „Jinking” nevű személyszállító gőzös elsüllyedt. Mintegy 300 utas a vízbe fullt s mindössze csak 12 embert tudtak megmenteni.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 22 16— —
Rozs (októberre 1908.) . . . 18 72— —
Zab (októberre 1908.) . . . 16 50— —
Tengeri (augusztusra) . . . 14 56— —
Tengeri (új, októberre) . . . 15 22— —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csőszelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csőszelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 óraker.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

338.1 03 eln. sz. A nagybecskereki kir. törv. zék elnökétől.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törv. zék elnöke részéről ezennel közhírré tételik, hogy a kir. törv. zék, annak telekkönyvi osztálya, a nagybecskereki kir. jár. bíróság és a nagybecskereki kir. ügyészség, valamint a fogház-helyiségek elhelyezésére szolgáló

új törvényház épületeinek fűtésére

az 1909. évben szükséges mintegy 500 m³ gyertyán-, bükk- és tölgy kemény tűzifa és 1200 mm. elsőrendű pírzseng szállításának biztosítása érdekében f. évi augusztus 31-én d. e. 9 óraker az irodaigazgató hivatali helyiségében (I. em. 49. sz. ajtó) árlejtés fog tartatni.

Nagybecskerek, 1908. évi július 27.

Junker János,

692—1.1

kir. törvényszéki elnök h.

Repceladás!

Van 130 mm. gyönyörű

repcém eladó.

Idei termés. Bővebbet levélileg
JOANOVITS MILUTIN,
birtokos, Csentán.

691—3.2

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

**KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESITETT,
rendkívül üdítő asztali viz.**

ÜDÍT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybeoskerekeli főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 483-153.87

4928/908. tkvi sz.

689-1.1

795/1908. sz.

Oppova község előljáróságától.

Árverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a kir. kincstár javára 358 kor. 18 fillér tőke, ennek 1903. évi január hó 1-től járó 5% kamatai, 19 kor. 30 fill. már megállapított, 3 kor. 30 fill. eszményi bélyeggel együtt 18 kor. 90 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cikk 114. §-a alapján és 146. §-a értelmében Dimitrov Mihajló botosi lakos ellen az ezen kir. járásbiróság területén, Bótos község határában fekvő és a botosi 1816. sz. tkvben foglalt:

1. 335. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 560 kor.;

2. 123. hrsz. 448 □-öl III. o. szántóra 570 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Bótos község-házában 1908. évi október 3-ik (három) napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Bótos község-házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbiróság mint telegkönyvi hatóságnál, 1908. évi június hó 25-én.

Szabó,
kir. jbiró.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELEK A
„TORONTÁL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

T. C.

Nagybeoskerek, 1908. július hó 24-én.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon, Hunyadi-(fő-)utca 516. sz. alatt 1874. évben apám n. Tolveth István által alapított, később Haidegger Ödön, legutóbb Galler Péter cég alatt fennállott

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvíz-üzletet

vétel útján átvettem s azt

TOLVETH FRIGYES

törv. bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy az elődeim iránt széles körben nyilatkozott megtisztelő bizalmat olesó, gondos s pontos kiszolgálás által a magam részére is kiérdemljem.

Amidőn tisztelettel kérem, hogy üzletemet nb. pártfogásával s bizalmával kiténtetni sziveskedjék, vagyok

(680-x.3)

kiváló tisztelettel

TOLVETH FRIGYES.**Tudja**

e már, hogy milyen páratlan kedvezményben részesíti előfizetőit a legjobban szerkesztett magyar ujság: az EGYETÉRTÉS. Nem érdektelen, ha

meg

tudja, hogy az Egyetértés hetenként egy gyönyörűen illusztrált, magas irodalmi színvonalon álló ismeretterjesztő szépirodalmi lapot ad ingyen előfizetőinek, hol a

Magyarországon

és külföldön előforduló minden érdekes és nevezetes eseményt írásban és művészi kivitelű képekben örökíti meg. Az Egyetértés Vasárnapja című melléklet

minden

száma meglepetésszámba megy, gyönyörű technikai kiállítása, nagy gond és figyelemmel szerkesztett szépirodalmi tartalma minden magyar

ember

teljes meglegedését fogja kiérdemelni s ezen ujtást mindenki örömmel fogadja, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezen nagy kedvezmény dacára az előfizetési ár maradt a régi: 1/4 évre 7 korona. Tessék mutatványszámot kérni. Kiadóhivatal: Eötvös-u. 32.

575-3.2